

-PERSBERICHT-

Utrecht, 26 oktober 2020

Waar moeten opa en oma wonen? Grote verschillen in aanpak bij gemeenten

83% van de gemeenten ziet dat de woningvoorraad moet veranderen om ouder wordende bewoners passend te huisvesten. 70% geeft daarnaast aan dat het doorstromen van ouderen naar een meer geschikte woning een belangrijk aandachtspunt is. Het tekort aan geschikte woningen en de lage verhuisbereidheid van ouderen zijn hierbij de grootste knelpunten. Dit blijkt uit onderzoek van SiRM en Finance Ideas waarbij de woonvisies van 339 gemeenten zijn onderzocht op de aanpak van wonen en zorg voor ouderen.

Lage verhuisbereidheid vormt knelpunt

Het onderzoek legt bloot welke knelpunten gemeenten aan de vraag- en aanbodkant zien. Het meest genoemde knelpunt aan de vraagkant is dat veel ouderen zich niet, of beperkt, bewust zijn van de toekomstige zorgvraag en daarom beperkt anticiperen op de toekomstige woon-zorgbehoefte bij de beslissing waar te (gaan) wonen. Het sociale leven rondom de nieuwe locatie, huidige woning en de hogere woonlasten van een nieuwe woning zijn ook redenen om niet naar een geschiktere woning te verhuizen. Aan de aanbodzijde signaleren gemeenten dat er niet genoeg geschikte woningen zijn. Ook het beperkte aantal woningen op een voor ouderen geschikte locatie (in nabijheid van voorzieningen) en de beperkte transparantie van de markt zijn knelpunten.

83% van de gemeenten ziet probleem met woningen voor ouderen

Gemeenten benoemen het aanpassen van woningen (83%) en het doorstromen van ouderen naar geschikte woningen (70%) het vaakst als thema in de woonvisie. De thema's mantelzorg (59%) en vernieuwing en innovatie zoals domotica en woonzorgconcepten (53%) komen in iets meer dan de helft van de woonvisies voor. Eenzaamheid en sociale netwerken (35%) komen minder vaak terug. Op de uitwerking van deze thema's kunnen nog stappen worden gezet. Slechts één op de negen gemeenten verbindt een concreet doel aan de door haar benoemde thema's.

Gemeenten spelen centrale rol in wonen en zorg

De uitwerking van beleidsdoelen en instrumenten is van cruciaal belang, omdat de gemeente daarmee haar rol bepaalt. Gemeenten zijn dé partij om een coördinerende rol in te nemen. Met taken en verantwoordelijkheden op zowel de woningmarkt als de zorgmarkt overzien gemeenten het speelveld en beschikken zij over instrumenten om dit te sturen. Een gemeente kan een terughoudende, bemiddelende of juist actief sturende rol aannemen. Uit het onderzoek blijkt dat 47% van de gemeenten de samenwerking tussen woningmarkt- en zorgmarktpartijen nog niet benoemt in de woonvisie. Opvallend, want juist de rol van verbinder is relatief eenvoudig te bewerkstelligen. Bijvoorbeeld met het organiseren van gezamenlijke gesprekken tussen woningcorporaties en zorginstellingen.

Taskforce Wonen en Zorg stuurt op woonvisie

De Taskforce Wonen en Zorg, een initiatief van VNG, Aedes, ActiZ en de ministeries van VWS en BZK, presenteerde eerder dit jaar een plan van aanpak, met daarin een drieledige oproep aan gemeenten: breng het probleem rondom wonen en zorg in kaart, stel een heldere visie op en maak prestatieafspraken. Het onderzoek van SiRM en Finance Ideas bevestigt deze oproep, geeft een beeld van waar gemeenten op dit moment staan en laat zien dat er wat te kiezen valt voor gemeenten in rollen en instrumenten.

Over het onderzoek 'Waar moeten opa en oma wonen?'

SiRM en Finance Ideas beoordeelden de woonvisies van alle gemeenten die een woonvisie publiceerden (339 van de 355). Het onderzoek gaat in op de knelpunten en de oplossingsrichtingen die gemeenten benoemen, en meet hoe diep zij op die oplossingsrichtingen ingaan. Daarnaast identificeerden de onderzoekers vier mogelijke rollen voor gemeenten en 18 beleidsinstrumenten.

NOOT VOOR DE REDACTIE: Meer informatie over het rapport 'Waar moeten opa en oma wonen? *Gemeentelijke woonvisies en handelingsperspectieven onderzocht*' [is te vinden op onze website](#). Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Max van Son van Finance Ideas (tel. 06-36519012 of mail max.vanson@finance-ideas.nl) of Roderik Ponds van SiRM (tel. 06-46227332 of mail roderik.ponds@sirm.nl).
